

Udarbejdelse af ny skolepolitik i Dragør Kommune 2020

Indledning

I dette bilag, vil der med udgangspunkt i drøftelserne i Skoleudvalget og i Det rådgivende Skoleorgan, blive præsenteret mulige temaer for en ny skolepolitik i Dragør Kommune. Den videre drøftelse af formen og temaerne i en ny Skolepolitik vil endvidere tage udgangspunkt i de fælles tendenser, der ses i en række af landets øvrige kommuners skolepolitikker.

Herudover vil der blive præsenteret et alternativ til dette, som adskiller sig fra tendenserne der går igen i de øvrige politikker. Samlet set skal dette oplæg fungere som et diskussionsoplæg til udarbejdelse af en ny skolepolitik i Dragør Kommune.

Når man arbejder med at udvikle nye politikker, kan det være interessant at se på, hvordan politikker på samme område ser ud i andre kommuner. Dette kan bidrage med inspiration og sætte overvejelser i gang omkring, hvordan man ønsker at forme politikken i ens egen kommune. Administrationen har i denne forbindelse valgt at kigge på en udvalgt håndfuld af landets øvrige kommuners skolepolitikker.

Kommunerne er:

- Københavns Kommune
- Aarhus Kommune
- Tårnby Kommune
- Gladsaxe kommune
- Furesø Kommune
- Rudersdal Kommune
- Lyngby-Taarbæk Kommune
- Helsingør Kommune

København og Aarhus kommune er udvalgt for at få indblik i, hvordan man arbejder med området i landets største kommune. De øvrige kommuner er udvalgt for at få indblik i, hvordan kommuner i forholdsvis geografisk nærhed og/eller med demografiske lighedstræk med Dragør Kommune arbejder med området.

Fællestræk ved politikker på tværs af kommuner

I det følgende vil fællestræk ved de øvrige kommuners politikker blive præsenteret. I slutningen af dette bilag optræder en tabel, der præsenterer væsentlige træk ved hver enkelt kommunes politik, hvis man ønsker at granske disse mere dybdegående.

Indledningsvis er det værd at bemærke, at ingen af de udvalgte kommuner har en særskilt skolepolitik. Kommunerne har i stedet en samlet børne- og ungepolitik, der også rummer skoleområdet. Ser man på formen af politikkerne tager de fleste af dem udgangspunkt i en overordnet vision, en række værdier, nogle mål og måder hvorpå, man vil arbejde med at opnå målene. Man kan sige, at politikkerne opstiller nogle strategiske træk i forhold til, hvordan man vil opnå de opstillede mål eller sikre, at man arbejder i overensstemmelse med værdierne. I tillæg til denne form beskriver flere af politikkerne også, hvem politikken henvender sig til, eller hvordan politikken kan eller skal læses og anvendes af forskellige målgrupper.

Ser man på visionerne og målene, som politikkerne opstiller, er en af de ting der træder frem, at man på børne- og ungeområdet ønsker, at børn skal klædes på til deres videre færd i livet. Der er fokus på den såkaldte *livsduelighed* og hvilke menneskelige kompetencer, man ønsker, at børnene skal have med sig videre i livet. Dette handler blandt andet om at kunne tage vare på sit eget liv og deltage aktivt i samfundet og de fællesskaber, man er en del af.

Et sted, hvor der ikke er stærke fællestræk i politikkerne, er i forhold til, hvordan man følger op på målene. Københavns Kommunes politik er den eneste, der opstiller mål, der er baseret sig på tal, procenter og andele, hvor man således kvantitativt vil kunne afgøre, om man har indfriet politikens målsætninger. I de øvrige politikker er det ikke ligeså tydeligt, hvordan man konkret kan vide, om man har opnået de mål, der er opstillet i politikken.

Temaer for ny skolepolitik

Som beskrevet ovenfor har de forskellige politikker mange fællestræk i forhold til form og temamæssigt indhold. Hvis man skulle forsøge at sammenskrive de forskellige politikker til én samlet politik, der tager udgangspunkt i fællestrækkene, kunne en sådan politik have følgende form og temaer:

Temaer i en skolepolitik – den klassiske version

Vision

Alle børn og unge skal vokse op og blive livsduelige mennesker, der kan tage vare på deres eget liv, møde fremtidens udfordringer og deltage aktivt i samfundet og de fællesskaber, de er en del af.

Værdier

- Læring og udvikling
- Trivsel
- Demokrati og medborgerskab

Måder at arbejde på

- Tværfagligt samarbejde
- Inddragelse af børn og forældres perspektiver
- Anderkendende tilgang i samarbejdet med børn og forældre

Eksempler på strategiske træk

1. Børns inddragelse i egen læring og undervisning
2. Fysisk og mental sundhed
3. Digital dannelse

Alternative temaer for ny skolepolitik

Som det fremgår af ovenstående, kan politikker på tværs af kommuner ofte indeholde mange fællestræk på de enkelte fagområder. Således kan politikker til tider fremstå en smule generiske. Dette er ikke nødvendigvis problematisk, da det er et udtryk for, at der altid vil være tendenser, der er fremherskende på forskellige tidspunkter, som smitter af på politikker. Dermed kan man sige, at politikker forholder sig til det, der rører sig på et område, og som der kan være mange gode belæg for at have fokus på. At lade sig inspirere af andre kommuners politikker kan således være med til at kvalificere udvikling af en ny politik i ens egen kommune. Omvendt kan inspirationen også bruges til

at se på, om man ønsker at gå i en anden retning i udviklingen af sin egen politik. Måske ønsker man at gribe tingene an på en ny og anderledes måde, som viser hvad der er særligt ved måden, man anskuer området på i sin egen kommune.

Flere undersøgelser peger på, at børn og unge i stigende grad føler sig pressede og bekymrer sig om deres fremtid. I 2018 gennemførte Børnerådet en undersøgelse blandt elever i 8. klasse, der viste, at 74 procent af de unge indimellem, ofte eller hele tiden oplevede at være pressede. 21 procent af de unge oplevede hele tiden at være pressede. De unge er pressede af bekymringer om, hvorvidt de er i stand til at præstere og leve op til de krav, de møder i uddannelsessystemet. Bekymringerne er i høj grad centreret om fremtiden og frygten for ikke at slå til i uddannelsessystemet, på arbejdsmarkedet og i samfundet generelt. 61 pct. af de unge peger på, at presset kommer fra skolen¹. Andre undersøgelser og tendenser viser det samme – børn og unge har i stigende grad svært ved at være tilfredse med deres eget liv.

Som det fremgår af de øvrige kommuners politikker, er der ofte et fokus på, at børns skoletid har til formål at klæde dem på til voksenlivet. Således kommer målene i skolepolitikker ofte til at rette sig mod det, der ligger efter skoletiden. I en tid, hvor børn og unge i højere grad føler sig pressede og bekymrer sig om deres fremtid, er det interessant at drøfte, hvorvidt en skolepolitik kan være med til at ændre denne tendens ved at opstille anderledes mål og visioner. Her kunne man eksempelvis diskutere effekterne af at lade udgangspunktet for en skolepolitik være, at skoletiden og således barndommen og ungdommen har en værdi i sig selv. Derved ville man flytte fokus over på, at børn og unge skal opleve, at de har værdi i sig selv uafhængigt af deres præstationer.

Hvis man skulle ønske politisk at gå i den retning, kunne en Skolepolitik i højere grad have følgende indhold og temaer:

---

¹ Børneindblik nr. 1/2018, 5. årgang, maj 2018

Temaer i en skolepolitik – en anden mulighed

Vision

Alle børn i Dragør Kommune glæder sig til at komme i skole i morgen

Det kræver at:

- Alle børn føler sig trygge
- Alle børn oplever at de hører til et større eller mindre fællesskab
- Alle børn oplever at være i positivt samspil med vigtige voksne
- Alle børn føler sig betydningsfulde
- Alle børn oplever, at de gerne vil lære mere om livet, og hvordan man skal lære om det

Derfor skal skolerne:

- Sikre at alle medarbejdere er relationskompetente voksne, der kan være forbilleder for eleverne
- Finde metoder til at arbejde med den enkelte elevs motivation, for eksempel ved i videst muligt omfang at inddrage det omkringliggende samfund i undervisningen
- Strukturere undervisningen og pauserne, så det understøttes at eleverne bliver en del af fleksible fællesskaber
- Indrette læringsmiljøer under inddragelse af den nyeste viden om tilknytning og relationsdannelse

Implementering og opfølgning

Uanset hvilke temaer, der optræder i en Skolepolitik, er det – som det også har været drøftet i både Skoleudvalget og Det rådgivende Skoleorgan – afgørende at politikken føres ud i livet på en måde, der er meningsfuld og retningsgivende for de medarbejdere, der skal få politikken til at leve. Derfor skal der i den fortsatte vej frem mod en ny skolepolitik så vidt muligt ske en massiv inddragelse af ledere og medarbejdere på området, samt andre vigtige interessenter, primært eleverne og deres forældre. Dette sker i første omgang på mødet i Det rådgivende Skoleorgan den 16. juni 2020.

En anden afgørende faktor for en succésfuld skolepolitik er opfølgning – at der følges op på politikens visioner og målsætninger på en så meningsfuld måde som muligt. Her skal der tages højde for, at opfølgningen skal være meningsfuld både i et medarbejderperspektiv, elevperspektiv, styringsperspektiv og politiske perspektiv.

De to ovennævnte arketyper af skolepolitikker lægger op til forskellige typer af opfølgning. De kommende drøftelser af temaer i skolepolitikken bør derfor også indeholde overvejelser om, hvordan der kan følges op på de forskellige typer af målsætninger.

Bilag 1: Præsentation af skolepolitikker

Kommune	Form	Temaer, værdier, mål, visioner	Realisering og målbarhed
Københavns Kommune	<p>Børne- og Ungepolitik.</p> <p>Ud over politikken er der udarbejdet såkaldte pejlemærker for kvaliteten i dagtilbud og skoler samt en strategi for arbejdet med børn og unge i kommunen. Politikken er således den overordnede paraply, der suppleres af pejlemærker og strategier.</p>	<p>Områder i politik:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Børn og unges demokratiske dannelse 2. Børn og unges familieliv 3. Børn og unges sociale, kulturelle og faglige udvikling 4. Rettidig og forebyggende støtte til børn og unge 5. En tryk og inkluderende by for børn og unge <p>Pejlemærker:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Faglighed 2. Ungdomsuddannelse 3. Chancelighed 4. Trivsel 5. Tillid og Aktivitet <p>Ud over pejlemærkerne for pædagogiske kvalitet, arbejder man ud fra den treårige strategi "Vores børn – fælles ansvar". I strategien er der beskrevet fem forandringer, man ønsker at lykkes med, samt fire veje til at opnå forandringerne. De fem forandringer er:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De første 1.000 dage - udsatte børn skal bedre fra start 2. Flere højkvalitetsdagtilbud – alle 	<p>Målbarheden relaterer sig til tal.</p> <p>Der er i strategien "Vores børn – fælles ansvar" opsat konkrete veje til forandringerne, samt målbare tal for, hvordan/hvornår forandringen kan ses. Fx relaterer målene under pejlemærket "<i>Højere faglighed og trivsel i skolerne</i>" sig til konkrete karaktergennemsnit, andelen af børn der oplever at føle sig mobbet mv.</p>

		<p>børn har ret til et godt dagtilbud</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Højere faglighed og trivsel i skolerne – flere elever skal blive dygtigere 4. Unge i trivsel – flere gode ungefællesskaber 5. Inkluderende fællesskaber – bedre sammenhæng mellem almen og special <p>De fire veje til forandring er:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Videndeling 2. Inddragelse 3. Kompetenceudvikling 4. Forenkling 	
Aarhus Kommune	Børne- og Ungepolitik	<p>Visionen for børne- og ungepolitikken er, at alle børn og unge udvikler sig til:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Glade, sunde børn og unge med selvværd - Personligt robuste, livsduelige og kreative børn og unge, der bliver så dygtige, som de kan og er rustede til at møde fremtidens udfordringer - Børn og unge, der oplever medborgerskab og bruger det - Børn og unge, der deltager i og inkluderer hinanden i fællesskaber - Børn og unge med globalt udsyn og lokal indsigt 	<p><i>”For alle børn og unge har vi de samme overordnede effektmål som pejlemærke for kvaliteten. En gang årligt følger Børn og Unge via regnskabet op på, hvor godt vi samlet set lykkes med disse mål. Hvert andet år ser vi med kvalitetsrapporterne nærmere på, hvordan det går i det enkelte dagtilbud, den enkelte skole og det enkelte fritids- og ungdomstilbud.”</i></p>

		<p>Det grundæggende i arbejdet med børn og unge er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Læring og udvikling - Fællesskaber - Sundhed og trivsel 	
Tårnby Kommune	Børne- og Ungepolitik	<p>Vision: <i>"Børn og unge i Tårnby Kommune skal udvikle sig personligt, fagligt og socialt, så de får mod på livet og på deltagelse i et demokratisk samfund, hvor centrale værdier er ligestilling, fællesskab og solidaritet. Alle børn og unge skal være en del af fællesskabet. Ethvert barn og ung har unikke egenskaber, interesser, evner og læringsbehov."</i></p> <p>Værdigrundlag: <i>"I Tårnby Kommune ønsker vi, at vores børn udvikler sig til livsduelige og nysgerrige mennesker, der har mod på livet og har lyst til at lære."</i></p> <p>Værdier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demokrati - Dannelse - Deltagelsesmulighed og inklusion - Samarbejdsevne - Selvværd - Livsglæde - Ansvarlighed 	<p>Under de seks områder for mål og handlinger beskrives det henholdsvis, hvad man lægger vægt på, og hvad man vil. ("Vi lægger vægt på" og "Vi vil").</p> <p>Der er dog ikke anvist nogle klare måder, hvorpå man vil opnå målene eller følge op på dem/evaluere.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Anerkendelse - Koordineringsevne <p>I politikken fremsættes konkretiseres det, inden for følgende seks områder, hvilke mål man har. Mål og handlinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociale kompetencer - Sundhed og livsstil - Udvikling og læring - Børn og unge i udsatte positioner - Kriminalpræventiv indsats - Helhed og sammenhæng 	
Gladsaxe Kommune	<p>Børne- og Skolepolitik</p> <p>Ud over børne- og skolepolitikken har man fire indsatsområder, man arbejder med.</p>	<p>Politikken udtrykker én fælles vision, to gennemgående værdier og tre strategiske mål for alt arbejde på børne- og ungeområdet i Gladsaxe.</p> <p>Vision: <i>"Børne- og Skolepolitikken bygger på en vision om, at børn og unge vokser op i tryghed, og med en tro på, at de gør en forskel i deres liv, og den fremtid, de er med til at forme. Den bygger på en ambition om, at børn og unge trives med og i livet, at de får mulighed for at realisere deres potentialer og blive så dygtige, som de kan. Det skal give et godt børne- og ungeliv og et solidt afsæt for voksenlivet."</i></p> <p>Værdier:</p>	<p>Realisering af politikkens visioner og mål sker blandt andet gennem udpegning af indsatsområder. Indsatsområderne er dynamiske og ændrer sig løbende.</p> <p>De fire indsatsområder konkretiseres med udvalgte praksisnære eksempler. Det er dog ikke beskrevet, hvordan man måler eller følger op på indsatsområderne.</p>

		<ol style="list-style-type: none"> 1. Alle børn og unge er værdifulde og har unikke potentialer 2. Børn og unges primære platform er familien <p>Strategiske mål for arbejdet med børn og unge:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Børn og unge trives 2. Børn og unge deltager i fællesskaber 3. Børn og unge lærer <p>Politikken ledsages af 4 indsatsområder, der anviser strategiske spor, der tilsammen skal være løftestang for et fælles strategisk træk, der er med til at realisere målene i politikken.</p> <p>Indsatsområderne er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Læringsmiljøer - Lige muligheder for at lykkes - Børn, unge og familier som medskabere - Et åbent og helhedsorienteret samarbejde 	
Furesø Kommune	Børne- og ungepolitik	<p>Vision: <i>"Alle børn og unge skal trives, udvikle sig og lære ud fra deres individuelle forudsætninger og som en del af sociale fællesskaber"</i></p> <p>Fokusområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demokrati & Medborgerskab 	<p>Politikken opsætter ikke konkrete mål eller retning for, hvordan politikken konkret skal realiseres. Der lægges op til, at dette arbejde først påbegyndes efter politikken vedtagelse.</p> <p><i>"De lokale handlinger og indsatser, der kommer ud af det lokale arbejde, vil blive"</i></p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Læring & Læringsmiljøer - Fællesskab & Inklusion - Forældre & Forældresamarbejde - Faglig indsats & Sammenhænge - Den generelle forbyggende indsats <p>Hvert fokusområde beskrives ud fra følgende tre elementer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunens vision for fokusområdet 2. En kort introduktion til fokusområdet – denne tekst skal også kunne forstås af interesserede børn og unge 3. Overordnede mål for fokusområdet 	<p><i>indarbejdet og fulgt i centrale styrings- og ledelsesværktøjer på hvert enkelt område og hver enkelt institution. Værktøjerne er for eksempel kvalitetsrapporter, kvalitetsstandarder og handleplaner, som dermed har en direkte sammenhæng med Børne- og Ungepolitikken. Som led i dette arbejde kan Byrådet og Børne- og Skoleudvalget løbende opstille konkrete mål for de lokale handlinger og indsatser samt beskrive procedurer for, hvordan og hvornår der skal følges op på målene.”</i></p>
Rudersdal Kommune	Børne- og ungepolitik	<p>Tre værdier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Læring - Sundhed - Trivsel <p>Der er sat ét politisk mål for hver værdi, og der er udarbejdet 5-6 pejlemærker for hver værdi.</p>	<p>Det er beskrevet i politikken, at alle områder skal arbejde med politikken, men at der er frihed til, at det enkelte sted kan gøre det på sin egen måde.</p> <p>Opfølgning <i>”Kommunalbestyrelsen vil følge op på, hvordan politik og mål realiseres, og hvilken effekt det har. Det vil vi gøre i de kvalitetsrapporter og pædagogiske planer, som skoler og dagtilbud udarbejder. Andre institutioner kan benytte deres virksomhedsplaner og den opfølgning, der ligger heri. Det afgørende er, at opfølgningen også giver mening for jeres</i></p>

Lyngby-Taarbæk Kommune	Børne- og ungepolitik	<p>Vision: <i>"Børn og unge i Lyngby-Taarbæk Kommune skal udvikle sig til at blive selvstændige, nysgerrige og kreative mennesker, der har appetit på livet - og på at lære og udvikle sig i et demokratisk globaliseret samfund. Alle børn og unge skal være en del af ligeværdige og forpligtende fællesskaber, hvor voksne respekterer og støtter barnet i dets udvikling."</i></p> <p>Værdier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anerkendelse - Fællesskab - Forældreansvar - Demokrati - Kvalitet <p>Temaer</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Læring og kompetencer 2. Fritid og kultur 3. Inklusion og fællesskab 4. Forebyggelse og tidlig indsats 5. Børn og unges medindflydelse 6. Sammenhæng og samarbejde i børn og unges liv 	<p><i>arbejde med børn og unge."</i></p> <p>Under hvert af de seks temaer er der beskrevet konkrete tiltag. Et af tiltagene under tema 1 om læring og kompetencer er fx <i>"Styrkelse af evalueringskapacitet og -redskaber på alle niveauer med særligt fokus på evaluering i dagtilbud."</i></p> <p>Under tema 3 om inklusion og fællesskab er et konkret tiltag <i>"Fælles og fortsat kompetenceudvikling for dagtilbud og skoler fx SAL, hvor alle professionelle i kommunens skoler, dagtilbud og klubber får en fælles pædagogisk tilgang og sprog."</i></p> <p>Implementering: <i>"Der vil blive udarbejdet en handlingsplan, hvor politikken bliver omsat til konkrete og målbare mål og indsatser. I handlingsplanen vil der både indgå de indsatser, som allerede er i gang, og de nye indsatser, der skal sættes i gang med henblik på at føre politikken ud i livet. De nye indsatser i handlingsplanen skal indarbejdes i forvaltningens og de enkelte institutioners virksomhedsplaner for de kommende fire år."</i></p> <p>Evaluering: <i>"Evalueringen af politikken vil tage</i></p>
------------------------	-----------------------	--	---

			<p><i>udgangspunkt i handlingsplanens mål og omfatte alle indsatser i handlingsplanen. Det vil sige både indsatser, som har været i gang længe, og nye indsatser. Evalueringen af den Sammenhængende børne- og ungepolitik vil bygge oven på de evalueringer, som gennemføres af handlingsplanens indsatser i andre sammenhænge.”</i></p>
Helsingør Kommune	Børne- og ungepolitik	<p>Vision: <i>”Helsingør Kommunes Sammenhængende Børne- og Ungepolitik relaterer til Helsingør Kommunes Vision 2020, og den skal bidrage til at skabe størst mulig livskvalitet for borgerne, og sikre livslang læring for børn, unge og voksne.</i></p> <p><i>Alle børn og unge har ret til gode uddannelsesmuligheder, høj faglighed i dagtilbud og skoler samt attraktive og kreative læringsmiljøer.”</i></p> <p>Mål: <i>”Det overordnede mål for det arbejde der relaterer sig til denne politik er, at alle børn og unge er i trivsel, sikres lige muligheder, og er inkluderet. Vi har et særligt fokus på spædbørn, fordi vi ved, at en tidlig indsats til denne målgruppe er vigtig for en sund udvikling.”</i></p>	<p>Inden for hvert tema er der opsat ting, man ønsker at sikre, men ikke hvordan man konkret vil opnå disse ting. Det er heller ikke beskrevet, hvordan man følge op/evaluerer politikken og dens mål og temaer.</p>

Politikken behandler ni temaer:

- Børn og unge – et fælles ansvar
- Børne- og ungefællesskaber
- Helhed for børn og unge
- Faglig og social udvikling
- Trivsel, sundhed, bevægelse
- Indsats i tide
- Kriminalitetsforebyggelse
- Beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af sager med vold og seksuelle overgreb
- Tværfaglige fællesskaber